

O gün sabahleyin erkenden kalktım. Kalkar kalkmaz da oğlumun odasına geçip, daha sabah uykusunu almasına bile fırsat vermeden seslendim. Gelin daha önceden kalkmış, sabah namazlarında sıcak suyla abdest aldığı için, ocağa su koymuştu. İçim içime sığmıyordu. Kendimi ilk kez bayrama katılacak çocuklar kadar sevinç-

—Anca oğlum, anca hazırlanınız. Daha namazları kılacağız. Sıcak yatağından ağır ağır kalktı. Üzerini giyerken ben dışarı çıktım. Kollarımı sıvayıp abdest için hazırlandım.

Namazdan sonra gelin çorba sofrasını hazırlamıştı bile. Oğluma acele etmesini söyleyerek, akşamdan sandıktan çıkardığım istiklâl madal-

 Hikâye
Ümit Fehmi SORGUNLU



BAYRAMLAR BAYRAM OLA



li hissediyordum. Bir an önce oğlumun uyandırmak için, seslenmeyi kâfi görmeyip, elimle omzuna dokundum. Bir iki kere mırıldandıktan sonra gözlerini açtı, kısıp gözlerle saatine baktı:

— Daha erken baba, dedi. Yaşlı gönlüm söz dinlemiyordu ki... Bana kalsa gece yarısı yola çıkardım; ama oğlum olmadan şehri beceremedim. Gerçi daha önce birkaç sefer şehre inmişliğim vardı, fakat seksenin üzerindeki yaşım yalnız başıma yapamam diye korkuyordum. “Erken” demesine aldırmadan, onu yataktan kaldırmakta direttim.

yasını sol yakama itinayla taktım. Sofrada beni bekliyorlardı. Hiç iştahım olmadığı halde oturup bir iki kaşık aldım. Taze damatlar gibi nikâh tokluğu gelmişti sanki üzerime. Bir an önce şehre inmek ve eski günleri yeniden yaşamak istiyordum. Yıllar sonra da olsa Devlet Baba gâzisini hatırlamış ve bayrama çağırılmıştı beni. 19 Mayıs Bayramı için gönderilen davetiyeyi oğlum bana okuduğu zaman, neredeyse aksakalıma, kambur belime ve topal ayağıma bakmaksızın kalkıp oynayacaktım. Sakarya, Dumlupınar ve Büyük Taarruz gözlerimin önünden bir şerit gibi geçti. Yeniden barut kokusu geldi burnuma. Bombalar patladı kulaklarımın dibinde. Her tarafın ateşler içinde

yandığını gördüm. Elimde silah var gücümle “Allah Allah” diye koşuyordum. Birden bacağımdaki acıyla yere yıkıldım. Gerisini hatırlamıyorum.

Daldığımı gören oğlum:

-Yesene baba, şehir yerinde hemencecik acı-kırsın, dediyse de aldırmadım. Gözlerim pence-

lardı. Ben göğsümü gere gere, bu günlere bizim sayemizde geldiniz dercesine sokaklarda yürürken, oğlum benimle nasıl iftihar edecekti. Elbette gururlanacaktım. Kan, barut ve ateş içinden çıkarak gelmiştik bugünlere. İşte sol bacağım o günlerin bir hatırası değil miydi? Ama olsun, ben bacağımın sakat kalmasına hiç bir zaman üzülmemiş, bilakis gaziliğimin bir işareti olarak her zaman



reden dışarıda, Sarı Ahmet'in otobüsünü bekliyordum. Doyduğumu bahane ederek, sofradan kalktım. Bizim gürültümüze uyanan büyük torunum Kara Bekir, “ille ben de bayrama gideceğim” diye tutturduysa da oğlum büsbütün evi yalnız bırakmamak için, onun da bizimle birlikte gelmesine razı olmadı.

Yıllardır 19 Mayıs Bayramı'nın nasıl kutlandığını, o günlerin nasıl anıldığını, gençliğimizin coşkusunu merak eder, dururdum. Kim bilir o günler nasıl sevinçle kutlanıyordu. Hele hele ben yakamda istiklâl madalyasıyla caddelerde gururla gezinirken, gençler bana nasıl gıpta ile bakacak-

şeref duymuştum.

Şehre indiğimiz zaman içim içime sığmıyordu. İki büklüm belimi güçlükle doğrultmaya, başımı dik tutmaya çalışıyordum. İlk mağazalara asılmış bayraklara rağmen, halkın bayrama karşı ilgisizliği tuhafıma gitmişti. Sonra madalyamı göstermek için, göğsümü gere gere yürüdüğüm halde benim farkımda bile değillerdi, ‘Ne bekliyordum yani; herkesin bana selam durmasını, önümde eğilmesini mi?’ diye nefsimi kızdım. Millet in işi gücü vardı. Sonra burası köy yeri değildi ki, kalabalık bir şehir. Kimse kimsenin farkında bile olmazdı

*“Kan, barut ve ateş
içinden çıkararak
gelmiştik bugünlere.
İşte sol bacağıım o
günlerin bir hatırası
değil miydi? Ama
olsun, ben bacağıımın
sakat kalmasına hiç
bir zaman üzülmemiş,
bilakis gaziliğimin
bir işareti olarak
her zaman şeref
duymuştum.”*



Bayram stadyum denilen bir yerde yapılacakmış. Oraya kadar yürüdük. Önceleri stadyum denilince garipsemiştim. Oğluma sordum; “Nedir bu stadyum?” diye. Meğer top sahasına diyorlarmış.

Stat mıdır, bayram yeri midir, her neyse oraya yaklaştıkça, kalabalık da çoğalıyordu. Göğsümdeki madalyaya bakıp başını çeviren bir iki orta yaşlıyı görünce keyiflenmeye başlamıştım. Bir ara yanımızdan bir grup genç gidiyordu. Tam önümüzden geçerken içlerinden biri:

— Bayram sayesinde okuldan da yırttık ya, sen ona bak, dedi.

Bir diğeri ona cevap verdi.

— Bırak şu tatil düşkünlüğünü. Bu gün bir tarihin başlangıcı, hiç okumuyorsun. Odun geldin odun gideceksin.

Aynı genç lakayt bir şekilde;

— Bana ne ya tarihten. Ben tarihten hep çıkmışımdır zaten, diyerek umursamaz bir tavırla

konuştu. Bir başkası;

— Bırakın şimdi tarih lakırdısını da, asıl fistic gibi kızlar seyredeceğiz siz ona bakın, diyerek söze karıştı.

Söyleyen gence baktım. Ayağında daracık bir pantolon, üzerinde bir garip ceket, hep birlikte gülüştüler. Bir an içim burkuldu. “Biz bu günler için mi savaştık” diyecek oldumsa da vazgeçtim. Şu yaşma bakmadan beni alaya almalarından korktum. Gençler uzaklaşıp gittiler ama giderken de ihtiyar yüreğimden bir şeyler koparıp götürdüler sanki. Biraz önce mağrur bir edayla giden ben, şimdi bir kedi gibi pusmuş, sanki varlığım herkesi rahatsız ediyormuşçasına sessiz, içine kapanmış bir vaziyette yürüyordum.

Stadyumun kapısındaki kalabalığı yarıp içeri geçmek güçsüz bedenimle oldukça zor gibiydi. Bereket versin ki oğlum iri yapılı vücuduyla bana yol açtı da, güçlkle kapıya yaklaşabildik. Kapıdaki memur önce bizi içeri almak istemedi.

— Burası dolu kardeşim başka tarafa gidin, diye iteledi.

Oğlum adamın itelemesine aldırmadı.

— Babam gazidir, taa köyden geldik. Bırakın girelim diye direttiyse de adam:

— N’apalım gazi ise, hem burası davetiyelidir, başkası giremez, diye çıkıştı oğluma.

Gözüm karardı, kalbim sıkıştı. Kalabalıktan homurdanmalar yükselmeye başladı, demek “Ne yapalım gazi ise” ha? Bir an, “Elbette bu vatan için şerefle gaziyim” diye bağırarak istedimse de yapamadım. Birden aklıma, geldiği günden beri iç cebimde sakladığım davetiye düştü. İtip kakışan kalabalığın içinde güçlük çıkılabildiğim davetiyeyi titrek ellerle memura uzattım. Elimdeki kâğıdı aldı. Uzun uzun inceledi. Sonra dönüp beni yukarıdan aşağı süzdü.



— Peki, geçin bakalım, ama içerde yer bulamazsınız.

Gerçekten de içeride yer bulmak zordu. Uç tarafa doğru yürüdük. “Hiç olmazsa ayakta seyrederim” dedi oğlum. Daha önceden gelen bir sürü genç doldurmuştu ön tarafı. Bir an ihtiyarlığımı bakıp da yer verirler, diye gözlerim gençlerin üzerinde dolaştı ısrarla. Hiç oralı bile olmadılar. Bir sığıntı gibi olduğum yerde iki büklüm seyretmeye başladım. Bayram çoktan başlamış olacak ki, kız öğrenciler sahada hareket yapıyorlardı. Bacaklarında minicik şort, kolları çıplak, ellerinde de rengârenk tüller vardı. Büyük bir bayramı, bir büyük günü kutluyorduk sözüm ona. Ama bu

nasıl kutlamaydı bir türlü anlam veremedim. Şu yaşlı halimle onlara bakarken oğlumdan ve oturan gençlerden utandım.

Delikanlıların arasından bir takım sesler yükselmeye başladı;

— Vay anasına bee!..

— Şu sarışına bak, sarışına...

Arka taraflardan birisi arkadaşlarına takıldı;

— Ayıp be! Laf atmaya utanmıyor musun?

— Ne ayıbı be, dedi biraz evvelki konuşan genç. O kızlar öyle çıkar da bakılmaz mı?

Hep birden gülüştiler. O anda bir Yunan’ın, ya da bir Moskof’un kurşununa hedef olsam bu kadar üzülmezdim. Utancımın sapsarı oldum. Biz bu günler için, bu gençleri rahat yaşatmak için mi binlerce şehit vermiş, kan dökmüştük. Oğlum gençlere müdahale etmek istediye de bırakmadım. Aralarında bir tartışma çıkmasından korkuyordum. Kolundan çektim.

— Hadi oğlum gidelim. “Ya bayramlar bayram olsun, kurtulsun/Ya takvimlerden, cayır cayır yırtılsın.” dedim.

Kapıya doğru yürüdüm. Artık bir an önce köyüme dönmekten gayri bir şey düşünmüyordum.